

Näringsutskottets betänkande

1980/81:39

över motioner om branschregister och etableringskontroll inom vissa branscher, m. m.

Ärendet

I betänkandet NU 1980/81:2 har näringsutskottet behandlat fem motioner med yrkanden om

- branschregister över bilverkstäder,
- branschregister över näringsidkare inom byggbranschen,
- etableringskontroll inom hotell- och restaurangbranschen,
- etableringskontroll för städbolag m. m.

Vid kammarbehandlingen av betänkandet den 21 januari 1981 har riksdagen – sedan omröstningen rörande ett av momenten utfallit med lika antal ja- och nej-röster – beslutat återförvisa ärendet till utskottet.

I samband med att utskottet har tagit upp de berörda motionerna till ny behandling har utskottet också behandlat sex motioner inom samma ämnesområde vilka har väckts under allmänna motionstiden i januari 1981.

Yrkandena i dessa motioner avser

- branschregister för vissa branscher,
- utredning om etableringskontroll,
- åtgärder mot icke-seriösa företag inom byggnads- och transportsektorerna,
- särskilda krav för tillstånd att servera alkoholdrycker,
- särskilda krav i upphandlingsförordningen (1973:600, ändrad och omtryckt 1980:850),
- utredning om "frikort" för seriösa företag.

I detta betänkande behandlas dels det återförvisade ärendet, dels de nämnda motionsyrkandena om åtgärder mot icke-seriösa företag inom byggnads- och transportsektorerna och om särskilda krav för tillstånd att servera alkoholdrycker.

Utskottet har i övrigt med egna yttranden överlämnat de nya motionsyrkandena till andra utskott som berörs av frågorna. Sålunda har överlämnats

- till justitieutskottet (NU 1980/81:4 y) yrkanden om branschregister för vissa branscher och om en utredning rörande etableringskontroll,
- till finansutskottet (NU 1980/81:5 y) yrkanden om särskilda krav i upphandlingsförordningen och om utredning rörande "frikort" för seriösa företag.

Motionsyrkandena

De motioner som har behandlats i betänkande 1980/81:2 är följande:

1979/80:556 av Sivert Andersson (s), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett branschregister för bilverkstäder/bilförsäljningsställen [bör] upprättas,

1979/80:715 av Hans Pettersson i Helsingborg m. fl. (s), vari hemställs att riksdagen uttalar sig för att någon form av auktorisation införs samt att ett branschregister upprättas för dem som skall etablera sig som näringsidkare inom byggbranschen,

1979/80:719 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari hemställs

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om införandet av etableringskontroll i form av obligatorisk tillståndsgivning för städbolag,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer att den till myndigheter och verk under dess kompetensområde utfärdar anvisningar och rekommenderar att städning inom offentliga myndigheter skall handhas av fast anställd personal och att entreprenadsystemet härvidlag överges,

1979/80:1424 av Wiggo Komstedt m. fl. (m), vari hemställs att riksdagen anhåller att regeringen föranstaltar om införande av ett branschregister för bilverkstäder,

1979/80:1771 av Åke Green m. fl. (s), vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär en utredning med uppgift att undersöka möjligheterna till någon form av auktorisation för etablering i hotell- och restaurangbranschen.

De motioner från allmänna motionstiden år 1981 som behandlas i detta betänkande är följande:

1980/81:326 av Rune Torwald (c) och Martin Olsson (c), såvitt gäller hemställan att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att reducera förekomsten av s. k. svarta företag inom --- transportsektorn m. m.,

1980/81:783 av Sven Andersson (fp) och Hans Petersson i Röstånga (fp), såvitt gäller hemställan att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående lämplighetsprovningen vid tillståndsgivning enligt lagen om handel med drycker,

1980/81:1397 av John Johnsson m. fl. (s), vari hemställs att riksdagen begär att regeringen tar initiativ som i enlighet med vad som anförts i motionen syftar till att förhindra icke-seriösa företag att verka inom byggbranschen.

Motionerna 1980/81:326 och 1980/81:783 har i övrigt med yttrandet NU 1980/81:5 y överlämnats till finansutskottet.

Åtgärder inom transportsektorn

Motion 1980/81:326

Motionärerna ser det som angeläget att polisen snabbare än nu kan få kännedom om huruvida en åkare släpar efter med betalning av fordons- och kilometerskatt samt försäkringspremier. De framhåller att fordon, för vilka dylika avgifter inte erlagts, enligt gällande bestämmelser inte får användas. Detta sker dock i stor omfattning, eftersom polisen inte får underrättelse om förseelserna.

I motionen föreslås också ändrade regler för körkortsåterkallelse. Motionärerna åberopar ett rättsfall i slutet av år 1980. En person i Göteborg, som vid minst två tillfällen ertappats med att ha kört s. k. svarttaxi, återfick efter dom av kammarrätten sitt körkort vilket tidigare hade dragits in av länsrätten. Motionärerna anser det olyckligt att lagstiftningen är sådan, eftersom körkortsåterkallelse torde vara den påföljd som verkar mest återhållande på benägenheten att köra svarttaxi.

Uppgifter i anslutning till motionen

Enligt 16 och 21 §§ vägtrafikskattelagen (1973:601, omtryckt 1979:280, senaste ändring 1980:679) får skattepliktigt fordon icke brukas om till betalning förfallen fordonsskatt eller kilometerskatt inte har erlagts. Detta gäller inte i fråga om skatt som avser tid före det närmast föregående skatteåret och bl. a. inte heller i fråga om skatt som åvilar tidigare ägare av fordonet och som har fastställts genom beslut om efterbeskattning.

Att inte betala fordonsskatter och kilometerskatter utgör i sig inget brott. Däremot är det alltså enligt vägtrafikskattelagen förbjudet att bruka ett fordon för vilket skatt inte erlagts. Genom ett system med kontrollmärken och genom tillgång till uppgifter i bilregistret kan polisen kontrollera att skatten har betalats. Vad gäller den obligatoriska trafikförsäkringen är det numera inte straffbart att använda ett oförsäkrat fordon, under förutsättning att det inte är avställt. Så länge ett fordon inte är avställt skall alltid trafikförsäkring finnas. Ägaren till ett icke avställt fordon påförs en trafikförsäkringsavgift om han underlåter att teckna trafikförsäkring. Vägtrafikskatteutredningen (B 1977:05) har i delbetänkandet (Ds B 1980:13) "Översyn av vägtrafikbeskattningen. Del 2. Slopad fordonsskatt och höjd bensinskatt" föreslagit att kopplingen mellan trafikförsäkring och kontrollmärke skall tas bort.

Vägtrafikskatteutredningen (B 1977:05) behandlar f. n. frågan om hur brukandeförbudet vid obetalda vägtrafikskatter skall kunna effektiviseras. Bakgrunden härtill är bl. a. att Svenska åkeriförbundet, Svenska taxiförbundet och Svenska busstrafikförbundet har hemställt om sådana regler att brukandeförbudet blir effektivt. Förbunden menar att nuvarande system för lagföring och indrivning inte avskräcker sådana fordonsägare som har satt i

system att driva trafik utan att betala skatt. Utredningen överväger bl. a. förslag om att det i vissa fall skall förhindras att fordon används i trafik när fordonsskatt inte har betalats. Åtgärderna avses komma till användning vid mera allvarliga överträdelser av brukandeförbudet, i första hand s. k. svartåkning och motsvarande. Utredningen avser att lägga fram förslag i denna fråga i maj 1981.

På initiativ av kommunikationsdepartementet bildades i januari 1981 tre arbetsgrupper med uppgift att till april 1981 utarbeta förslag till åtgärder mot s. k. svartåkning och andra olagligheter som förekommer i samband med yrkesmässig trafik. Arbetsgrupperna har nyligen lämnat sina förslag. Dessa övervägs f. n. i regeringskansliet. En grupp studerade hur befintliga register bättre skall kunna utnyttjas. En annan grupp arbetade med frågan om hur prövning och uppföljning av trafikillstånd skall kunna effektiviseras. Den tredje gruppen behandlade frågor om effektivare fältarbete och skärpta straff. I arbetsgrupperna ingick företrädare för bl. a. kommunikationsdepartementet, rikspolisstyrelsen, riksskatteverket, trafiksäkerhetsverket, transportrådet, länsstyrelserna, Svenska åkeriförbundet och Svenska transportarbetareförbundet.

Återkallelse av körkort regleras i 16 § körkortslagen (1977:477). I denna paragraf anges en rad olika grunder för körkortsåterkallelse, bl. a. opålitlighet i nykterhethänseende och brott mot någon från trafiksäkerhetssynpunkt väsentlig regel. Vidare sägs (punkt 3) att körkort skall återkallas om körkortshavaren genom upprepade förseelser i väsentlig grad har visat bristande vilja eller förmåga att rätta sig efter de bestämmelser som gäller i trafikens eller trafiksäkerhetens intresse för förare av motordrivet fordon.

Svenska transportarbetareförbundets avdelning 3 i Göteborg har hos regeringsrätten överklagat kammarrättens dom i det i motionen nämnda rättsfallet om körkortsåterkallelse.

Riksdagen har år 1980 vid sin behandling av proposition 1979/80:142 om vissa taxifrågor beslutat om vissa åtgärder för att komma till rätta med olaga yrkesmässig trafik, s. k. svartåkning.

Sålunda har fr. o. m. den 1 juli 1980 straffet för olaga yrkesmässig trafik skärpts från böter till böter eller fängelse i högst sex månader (SFS 1980:397). Trafikutskottet (TU 1979/80:27) anförde vid sin behandling av ärendet bl. a. följande:

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot den föreslagna straffskärpningen. Utskottet finner det tvärtom angeläget att man på ett effektivt sätt söker komma till rätta med de risker och problem som svartåkningen för med sig. Förslagen härom i propositionen synes enligt utskottet väl ägnade att uppnå ett sådant syfte. Utskottet finner det likaledes värdefullt att frågorna om ekonomiska sanktioner och körkortsåterkallelse övervägs och förutsätter att förslag med anledning härav snarast föreläggs riksdagen.

Åtgärder inom byggnadsbranschen

Motion 1980/81:1397

I motion 1980/81:1397 anfördes att antalet s. k. enmansföretag har stigit snabbt under 1970-talet. Som skäl till denna utveckling anger motionärerna bl. a. att skatter och avdrag anses förmånliga för enmansföretagarna. Det finns också, säger de, vissa möjligheter att kringgå samhällets kontroll av bl. a. inbetalning av avgifter och mervärdeskatt. De erinrar vidare om de fackliga organisationernas krav på etableringskontroll, ökad samhällelig kontroll av innehavare av B-skattescdlar och införande av branschregister.

Inom byggbranschen är utvecklingen av icke-seriösa företag speciellt allvarlig, säger motionärerna. Frågan har, anför de, uppmärksammats av den s. k. energihushållningsdelegationen. I betänkandet (SOU 1980:43) Energi-hushållning i befintlig bebyggelse föreslår delegationen att stöd till energisparande åtgärder skall ges endast till sökande som lämnar uppgift om vem som har utfört arbetet. För fastighetsägare som själv utför åtgärder bör enligt delegationen stöd lämnas endast till kostnad för material. Motionärerna säger sig utgå ifrån att regeringen presenterar detta förslag från energihushållningsdelegationen i den proposition om energihushållning i bebyggelsen som har aviserats till mars 1981.

Den föreslagna principen borde, menar motionärerna, inte endast tillämpas vid stöd till energisparande åtgärder utan utvidgas till att gälla byggandet i allmänhet. Vidare borde, innan kommunens förmedlingsorgan beviljar samhälleligt stöd till bostadsbyggande, den fackliga organisationen få möjlighet att tillstyrka eller avstyrka att ett visst företag anlitas för byggandet.

Det kommunala förmedlingsorganet borde också, innan lån till ett bygge beviljas, med hjälp av bl. a. kronofogde- och skattemyndigheter kontrollera att det aktuella företaget har fullgjort sina inbetalningar av skatter och avgifter.

Uppgifter i anslutning till motionen

Energi-hushållningsdelegationen lämnar i sitt i oktober 1980 avgivna betänkande (SOU 1980:43) Program för energihushållning i befintlig bebyggelse bl. a. följande förslag som har anknytning till problem med skatteflykt o. d. inom byggbranschen.

Staten bör aktivt förhindra att statliga medel går till den s. k. grå arbetsmarknaden. Delegationen föreslår därför att regeringen snarast beslutar att energisparstödet endast utbetalas till sökande som lämnar uppgift om vem som utfört arbetet. För fastighetsägare som själv utför åtgärder i eget hus bör stöd lämnas endast till kostnad för material.

Delegationen motiverar sitt förslag på följande sätt:

Det är angeläget att arbeten med energisparande åtgärder utförs i sådana former att de sociala åtagandena för arbetskraften tryggas och så att sociala avgifter och skatter kommer att inbetalas till skattemyndigheterna. För att uppnå de åsyftade energibesparingarna är det vidare angeläget att de åtgärder som utförs får ett riktigt utförande. De energisparande åtgärderna är i många fall av sådan karaktär och omfattning, liksom flertalet mindre omfattande reparations- och underhållsåtgärder på fastigheter, att de i betydande omfattning resulterar i att en s. k. grå arbetsmarknad uppstår. En sådan marknad gör det dessutom omöjligt att vidareförmedla ny kunskap till dem som utför åtgärderna.

Med giltighet fr. o. m. den 15 december 1980 har (enligt SFS 1980:779) vissa ändringar gjorts i förordningen (1980:334) om statsbidrag till energibesparande åtgärder i bostadshus (energibidragsförordningen, EBF).

Ändringarna bygger på förslag av energihushållningsdelegationen. De nu gällande bestämmelserna återges här:

4 § ---

Bidrag lämnas för material- och arbetskostnader. Om åtgärden avser småhus får bidrag lämnas för arbetskostnader endast om arbetet utföres av någon annan än sökanden.

14 § ---

Om bidraget avser småhus och om arbetet har utförts av någon annan än sökanden, skall ansökningsen innehålla de uppgifter angående arbetet och den som har utfört detta som bostadsstyrelsen föreskriver. Ansökningsen skall dessutom innehålla en av sökanden undertecknad försäkran på heder och samvete att dessa uppgifter är sanningsenliga. Länsbostadsnämnden skall lämna uppgifterna till länsstyrelsen.

Motsvarande ändringar har samtidigt (SFS 1980:780) gjorts i de avsnitt av förbättringslåneförordningen (1980:261) (FLF) som avser statsbidrag till energibesparande åtgärder. I bostadsfinansieringsförordningen (1974:226) (BFF) har vad gäller stöd till energibesparande åtgärder (SFS 1980:777) i 58 § införts samma slags krav på låneansökningar som anges i 14 § EBF.

Ändringarna i EBF, FLF och BFF har lett till kompletteringar av bostadsstyrelsens motsvarande föreskrifter (BOFS 1980:65-67). Där anges vilka uppgifter sökanden skall lämna.

Det kommunala förmedlingsorganet skall – enligt 11 § EBF, 3 § FLF och 3 § BFF – avge yttrande till länsbostadsnämnden över ansökningar om nämnda lån och bidrag. I dessa paragrafer sägs vidare att beslut i ärende, vari kommun inte är sökande, får innebära avvikelse från förmedlingsorganets yttrande i ärendet endast om särskilda skäl föreligger. Bestämmelsen återförs ytterst till statsmakternas tidigare beslut (prop. 1977/78:93 s. 170, CU 1977/78:28), i aktuella delar refererade i BOFS 1980:40, 67 och 55. I den nyssnämnda propositionen anförde chefen för bostadsdepartementet:

Enligt min mening bör länsbostadsnämnden i fortsättningen, --- som regel följa det kommunala yttrandet. Undantag från detta bör komma i fråga endast i sådana fall där det finns särskilda skäl att frångå förmedlingsorganets bedömning. --- Lämplighetsprövningen bör således i första hand ankomma

på kommunen. I vissa avseenden bör dock länsbostadsnämndernas bedömning ha företräde. Jag tänker bl. a. på tolkningsfrågor som gäller tillämpningsområdet för statliga stödformer. Det gäller också länsbostadsnämndernas uppgift att som statliga företrädare se till att statliga medel ges en så effektiv användning som möjligt. I det senare sammanhanget kommer produktionskostnadsprövningen i blickpunkten. Vid denna prövning kan nämndens bedömningar anses vara grundade på ett bättre erfarenhetsunderlag än kommunens, något som också motiverar ett visst företräde för nämndens bedömning. Avsteg från kommunens bedömning skall självfallet göras i de fall denna strider mot reglerna för lån- och bidragsgivningen.

I motion 1980/81:1462 (s) föreslås en översyn och samordning av de register som kan användas som hjälpmedel för myndigheterna i deras arbete för en bättre efterlevnad av gällande skatte- och avgiftsregler. Bl. a. sägs att ett detaljerat förslag bör lämnas om det visar sig att ett nytt register – t. ex. ett länsregister över försumliga skatte- och avgiftsbetalare – behöver inrättas. Motionsyrkandet behandlas i civilutskottets betänkande CU 1980/81:24. I detta sammanhang kan även hänvisas till civilutskottets yttrande CU 1980/81:1 y till justitieutskottet.

Åtgärder inom restaurangbranschen

Motion 1980/81:783

Motionärerna anför att restaurangbranschen särskilt har uppmärksamats vad gäller illojala arbetsmetoder såsom skattefusk, systematiska konkurser och bristande inbetalning av arbetsgivaravgifter. De påpekar att sådana missförhållanden endast gäller en del av företagen i branschen. Det finns dock många seriösa företag som får problem på grund av att konkurrerande företag bryter mot gällande regler. En stor del av restaurangerna är för att kunna bedriva sin verksamhet beroende av att få servera alkoholdrycker. Enligt lagen (1977:293) om handel med drycker får servering av alkoholdrycker ske endast om tillstånd har meddelats. Motionärerna menar att skötsamhet när det gäller skatter, arbetsgivaravgifter och liknande borde vara en förutsättning både för att få tillstånd att servera alkohol och för att få behålla sådant tillstånd. En kontroll av dessa förhållanden måste i så fall regelmässigt ske innan tillstånd beviljas. Yttrande från berörd skattemyndighet till länsstyrelsen borde enligt motionärerna vara obligatoriskt innan länsstyrelsen lämnar tillstånd att servera alkoholdrycker. Vidare borde någon form av fortlöpande kontroll av tillståndshavarens skötsamhet när det gäller betalning av skatt äga rum.

Uppgifter i anslutning till motionen

Inledning

Enligt lagen (1977:293) om handel med drycker får servering av alkoholdrycker ske endast om tillstånd har meddelats. Vid tillståndsprövningen skall särskilt beaktas behovet av serveringen, sökandens lämplighet och serveringsställets tjänlighet för ändamålet. Socialstyrelsen utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av lagen. Länsstyrelsen utövar tillsyn inom resp. län och är också tillståndsmyndighet.

I ärende om tillstånd till servering av alkoholdrycker skall länsstyrelsen (enligt 60 §) alltid inhämta yttranden från länsnykterhetsnämnd, polismyndighet och kommunfullmäktige i den kommun där serveringen skall bedrivas. Tillstånd att servera alkoholdrycker får inte ges om det avstyrks av kommunen och inte heller omfatta starkare drycker än kommunen har tillstyrkt (61 §). Serveringstillstånd kan återkallas (64 §). Grund för återkallelse är bl. a. olägenheter i fråga om ordning, nykterhet m. m. Vidare kan tillstånd återkallas om de förutsättningar som gäller för meddelande av tillstånd inte längre föreligger. Talan mot länsstyrelsens beslut enligt lagen om handel med drycker förs hos socialstyrelsen genom besvär. Socialstyrelsens beslut kan inte överklagas (68 §).

Näringsutskottet har i sitt betänkande NU 1980/81:2 (s. 20 f.) redovisat delar av förarbetena till lagen om handel med drycker såvitt avser tillståndsprövning. Därav framgår att en prövning av sökandens förutsättningar att sköta rörelsen på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt har ansetts alkoholpolitiskt motiverad.

Socialstyrelsens anvisningar

Socialstyrelsen har utarbetat anvisningar till lagen om handel med drycker (SOSFS 1979:71). Vad gäller sökandens lämplighet, som bl. a. skall beaktas vid tillståndsprövningen, sägs följande (s. 24):

Socialstyrelsen anser att tyngdpunkten i lämplighetsprövningen bör ligga i en allmän bedömning av sökanden. För att det ovannämnda kravet på kännedom om alkohollagstiftningen skall vara uppfyllt, krävs enligt socialstyrelsens uppfattning att kunskaperna är dokumenterade till exempel genom att sökanden har gått igenom restaurangskola och/eller har ett par års erfarenhet i branschen. Socialstyrelsen anser vidare att en ytterligare förutsättning bör vara tillräcklig förmåga att behärska svenska språket i tal och skrift samt kännedom om förhållandena på den svenska arbetsmarknaden. För att länsstyrelsen skall kunna bedöma om sökandens ekonomiska förhållanden är tillfredsställande, bör enligt socialstyrelsens mening en finansieringsplan krävas då det är fråga om ett nytt företag eller en ny företagare.

Socialstyrelsen anser vidare att lämplighetskravet givetvis måste omfatta ett anseeligt krav på sökandens sociala anpassning. Om sökanden är känd för

tidigare misskötsamhet i ekonomiska frågor, bör detta beaktas vid lämplighetsprövningen. Ibland kan det visa sig att sökanden begått brott. Hur brottslighet skall påverka bedömningen kan inte sägas generellt. Tillståndsmyndigheten måste i det enskilda fallet göra en bedömning med hänsyn till brottslighetens art, svårighetsgrad och dess relevans för sökandens lämplighet att bedriva alkoholserving. Det bör i regel förflyta viss tid efter brottet för att sökanden skall visa att han ur social synpunkt är lämplig att driva serveringsrörelse. Ett lämpligt riktmärke vid alkohol- och narkotikabrott samt brott som har samband med restaurang- eller klubbverksamhet är två år efter att brottet begåtts eller vid frihetsberövande två år efter att straffet avtjänats. ---

I fråga om återkallelse av serveringstillstånd sägs i anvisningarna (s. 35) att ändrade förutsättningar för tillståndet som skall föranleda ingripande är bl. a. att tillståndshavaren inte längre är lämplig.

Stockholms kommuns riktlinjearbete avseende serveringstillstånd

Förslag till riktlinjer

Stockholms socialförvaltning har i januari 1981 i ett tjänsteutlåtande lämnat ett förslag till riktlinjer för bl. a. bedömning av ansökningar om serveringstillstånd.

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom socialförvaltningens kansliavdelning. Samråd har ägt rum med företrädare för länsstyrelsens socialenhet, länsstyrelsens uppbördsenhet, polismyndigheten i Stockholm, kammarkontoret, stadsbyggnadskontoret, miljö- och hälsovårdsförvaltningen, socialförvaltningens sociala avdelning och personalavdelning, distriktsförvaltningarna vid socialdistrikten 1 och 16, Stockholms hotell- och restaurangförening, Hotell- och restauranganställdas förbund och Handelstjänstemannaförbundet.

Förslaget till riktlinjer har bordlagts i sociala centralnämnden och avses sedermera skola behandlas i kommunfullmäktige.

Riktlinjerna för bedömning av ansökningar om serveringstillstånd omfattar totalt 19 punkter. I det följande återges de punkter som avser ekonomiska förhållanden, sökandens lämplighet m. m. Övriga punkter, som inte återges här, avser vissa allmänna bedömningsgrunder, miljöaspekter m. m.

1. Sökanden måste kunna lämna en tillfredsställande redovisning över ägarförhållandena.
2. Sökanden måste på ett tillfredsställande sätt kunna redovisa hur verksamheten skall finansieras.
3. Sökanden och ev. delägare måste uppfylla kraven på ekonomisk skötsamhet.
4. Sökanden måste uppfylla kraven på personlig lämplighet.
5. Föreståndare och ersättare måste uppfylla kraven på personlig lämplighet.

6. Hyresförhållanden etc. för restauranglokalerna måste kunna redovisas på ett tillfredsställande sätt.
11. Polisen bör ha tillstyrkt ansökan ur ordnings- och trafiksynpunkt samt beträffande sökandens lämplighet.
13. De berörda branschorganisationernas yttranden bör beaktas av sociala centralnämnden.
14. Den sociala distriktsnämndens/det lokala organets yttranden bör beaktas av sociala centralnämnden.
19. Socialförvaltningen bör i samverkan med andra myndigheter utöva tillsyn över restaurangverksamheten.

I förslaget lämnas kommentarer till var och en av punkterna.

De i detta sammanhang mest aktuella delarna av riktlinjerna är punkterna 2-4.

Van gäller punkt 2 om verksamhetens finansiering sägs följande:

När det gäller nya företag skall en redogörelse lämnas över finansieringen. Det gäller uppgifter om eget kapital, lån, långgivare etc.

Finns det skäl till antagande att restaurangen finansieras av annan än den som formellt uppges vara ägare, s. k. bulvanförhållande, bör ansökan avstyrkas. Om sökanden inte vill lämna uppgifter om finansieringen bör ansökan likaså avstyrkas.

Till punkt 3, som gäller kraven på ekonomisk skötsamhet, lämnas bl. a. följande kommentar:

Sökanden och ev. delägare skall ha gjort sig kända för ekonomisk skötsamhet för att ansökan skall kunna tillstyrkas.

Härvid skall beaktas ekonomisk misskötsamhet såsom upprepade konkurser, underlåtenhet att betala skatter, arbetsgivaravgifter eller kommunala avgifter etc. ---

Punkt 4 gäller krav på personlig lämplighet. Därvidlag sägs bl. a. att sökanden också skall ha förutsättningar att sköta rörelsen på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Inom Stockholms kommun tillämpas redan rutiner som i väsentliga delar överensstämmer med förslaget till riktlinjer. Vid lämplighetsprövningen av en sökande inhämtas bl. a. uppgifter från lokala skattemyndigheterna, kronofogdemyndigheten och riksförsäkringsverket. Också länsstyrelsen i Stockholms län har vissa kontakter med bl. a. skattemyndigheter och kronofogdemyndigheter i samband med tillståndsärenden.

Remissyttranden

Länsstyrelsen i Stockholms län har i sitt yttrande över förslaget till riktlinjer understrukit att en gräns bör dras mellan de rättsvårdande myndigheterna och de myndigheter som har att tillämpa lagen om handel med drycker. I övrigt hänvisar länsstyrelsen till ett uttalande av en företrädare för

länsstyrelsen vid Stockholms kommuns konferens hösten 1980 om kommunens roll i bekämpandet av ekonomisk och organiserad brottslighet, vilket återspeglar länsstyrelsens uppfattning. Vad gäller prövningen av sökandens personliga lämplighet att servera alkoholdrycker sägs i uttalandet bl. a. följande:

Sökanden skall ha gjort sig känd för ordentlighet. Härvid skall givetvis beaktas om han gjort sig skyldig till grövre brott såsom narkotikalangning, dobbleri, häleri, koppleri, skattebrott eller också vid upprepade tillfällen eller under senare år till brott mot alkohollagstiftningen eller trafikonykterhetsbrott. Vidare skall beaktas ekonomisk misskötsamhet, såsom upprepade konkurser, underlåtenhet att erlagga avgifter och skatter till det allmänna. --- Förutom finansieringsplan för att få klarhet i bakomliggande finansiella förhållanden ("tvätta svarta pengar vita") inforas då så bedöms erforderligt ekonomisk kalkyl för prövning av sökandens förutsättningar att sköta rörelsen på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Möjligheten att utnyttja expertis inom uppbördsenheten och kronofogdemyndigheten bör utnyttjas. Om sökande inte vill ge in kalkyl, kan det finnas anledning tro att denne inte är seriös.

Beträffande återkallelse av tillstånd att servera alkoholdrycker anfördes bl. a. följande:

--- har en person väl godkänts som innehavare av serveringsrörelse och därefter visar misskötsamhet i fråga om betalning av arbetsgivaravgifter är det skattelagstiftningen (enligt vilken underlåtenheten inte ens är ett brott!) som skall tillämpas och inte lagen om handel med drycker (LHD). Den senare lagen får inte användas som någon städgumma i samhället för i och för sig angelägna ändamål, hur effektivt ingripande mot serveringstillstånd än må vara. Vill man göra det – såsom Stockholms kommun i flera fall önskat men länsstyrelsen hittills avvisat i avsaknad av prejudicerande avgörande eller anvisning från den centrala tillsynsmyndigheten, socialstyrelsen – får man först se till att LHD ändras. Länsstyrelsen har emellertid i ett uppmärksammat fall betecknat restaurangägarens underlåtenhet att i tid och utan anmaning erlagga arbetsgivaravgifter som klandervärt. I några fall har länsstyrelsen i återkallelsefall, grundade på förseelser mot LHD, även åberopat underlåtenhet att erlagga arbetsgivaravgifter och skatter såsom ett ytterligare skäl för återkallelse. Men, som nämnts, inte mot klara lagregler ansett sig kunna åberopa sådan underlåtenhet som enda grund för ingripande mot serveringstillstånd.

Övriga remissinstanser har antingen inte alls eller endast mycket kortfattat berört de tidigare återgivna förslagen till krav angående finansiering av verksamheten, ekonomisk skötsamhet och personlig lämplighet (punkterna 2-4).

Hotell- och restauranganställdas förbund säger sig i huvudsak kunna tillstyrka förslaget till riktlinjer. *Handelstjänstemannaförbundet* uppfattar förslaget som mycket ambitiöst och verklighetsförankrat. Förbundet anför att det är nödvändigt med samordning mellan olika kontrollerande myndigheter i och för bekämpandet av olika former av brottslighet inom hotell- och restaurangbranschen såsom narkotikahandling, svarta löner och

ekonomisk brottslighet. *Stockholms hotell- och restaurangförening* anser att skrivningarna i förslaget i stort bör kunna bibehållas.

Åtgärder av branschorganisationer och fackliga organisationer

Sedan några år är Sveriges hotell- och restaurangförbund (SHR) och de fackliga organisationerna remissinstanser i ärenden om tillstånd för restauranger att servera alkoholdrycker. Vidare förekommer samarbete mellan myndigheter och organisationer i syfte att arbeta för en sund utveckling av branschen. I samarbetet mellan branschorganisationen och de fackliga organisationerna har följande program fastlagts:

1. I erforderlig omfattning bildas samarbetsgrupper (SHR – facket – polisen – länsstyrelsen) för att arbeta för en sund utveckling inom branschen (ett sådant samarbete finns redan i Stockholm; en samarbetsgrupp beslöts i Malmö vid möte med Södra Sveriges Hotell- och Restaurangförening 1980-10-22 och bildas också i Göteborg).
2. Branschparterna tar gemensamt initiativ till en brett upplagd informationskampanj som på ett bra sätt kartlägger de negativa konsekvenserna för en anställd att ta emot svart lön.
3. Branschparterna hävdar gemensamt krav på personliga kvalifikationer för den som skall driva företag i branschen (kunskap om lagar och avtal, rimlig möjlighet att förstå och kommunicera på svenska språket).
4. Branschparterna tar gemensamt initiativ till analyser syftande till att klarlägga varifrån de resurser kommer som används bl. a. för svarta löner. Här avses främst konkursanalyser.
5. Branschparterna arbetar gemensamt med information till revisorer och granskningsmän om svartlöneproblematiken och arbetet i övrigt på att förhindra oegentligheter inom branschen.
6. Information lämnas till de fackliga organisationerna varje gång SHR avslår ansökan om medlemskap.
7. Den redan tillsatta partsgemensamma arbetsgruppen som har till uppgift att förhindra svarta löner fortsätter sitt arbete.

Inom Sveriges hotell- och restaurangförbund ställs följande krav på nya medlemmar:

- Krav på att varje medlemsföretag har sin redovisning upplagd på ett seriöst sätt.
- Krav på att varje medlemsföretag granskas av auktoriserad eller godkänd revisor eller på annat sätt som SHR kan godkänna.
- Krav på att varje medlemsföretag använder sig av sådana tekniska hjälpmedel (tillförlitlig kassautrustning etc.) att en vederhäftig ekonomisk hantering garanteras.

Angivna krav hävdas vid varje intagning av ny medlem och genomförs successivt inom den medlemsstock som redan finns.

Hotell- och restauranganställdas förbund har i ett fackligt-politiskt handlingsprogram som utarbetats under våren 1980 bl. a. framfört vissa krav på lämplighetsprövning av arbetsgivare inom hotell- och restaurangbran-

schen. Handlingsprogrammet finns i korthet refererat i näringsutskottets betänkande NU 1980/81:2 (s. 12).

Utskottet

1. Återförvisat ärende

Inledningsvis (s. 1) har utskottet redogjort för riksdagens beslut att till utskottet återförvisa betänkande NU 1980/81:2 över motioner om branschregister och etableringskontroll inom vissa branscher.

Utskottet har tagit upp det återförvisade ärendet till ny behandling. Därvid har utskottet inte funnit anledning att ändra sitt tidigare ställningstagande.

Med åberopande av innehållet i betänkande NU 1980/81:2 hemställer utskottet således

1. beträffande *branschregister för bilverkstäder*
att riksdagen avslår motionerna 1979/80:556 och 1979/80:1424,
2. beträffande *branschregister över näringsidkare inom byggbranschen, m. m.*
att riksdagen avslår motion 1979/80:715,
3. beträffande *etableringskontroll inom hotell- och restaurangbranschen*
att riksdagen avslår motion 1979/80:1771,
4. beträffande *etableringskontroll för städbölag*
att riksdagen avslår motion 1979/80:719 yrkande 1,
5. beträffande *offentliga myndigheters utnyttjande av entreprenörer för städning*
att riksdagen avslår motion 1979/80:719 yrkande 2.

2. Förslag rörande transportsektorn, byggnadsbranschen och restaurangbranschen

I anslutning till det återförvisade ärendet tar utskottet upp vissa förslag som under allmänna motionstiden i år har väckts om åtgärder för att motverka olagligheter inom transportsektorn samt inom byggnads- och restaurangbranscherna.

Transportsektorn

I motion 1980/81:326 anförs att det är angeläget att polisen snabbare än nu kan få kännedom om huruvida en åkare släpar efter med betalning av fordons- och kilometerskatt samt försäkringspremier. Eftersom polisen inte i tillräcklig omfattning får vetskap om dylika förseelser kan ett stort antal fordon brukas mot gällande bestämmelser, säger motionärerna. De föreslår

också ändrade regler för körkortsåterkallelse, avsedda att minska benägenheten att köra s. k. svarttaxi.

Enligt vägtrafikskattelagen (1977:601, omtryckt 1979:280, senaste ändring 1980:679) får man inte bruka ett skattepliktigt fordon utan att ha betalt fordonsskatt eller kilometerskatt. Genom det s. k. kontrollmärkesystemet och genom tillgången till uppgifter i bilregistret kan polisen kontrollera att skatten har betalats för de fordon som brukas i trafik. Vad gäller trafikförsäkring är det numera inte straffbart att använda ett oförsäkrat fordon. Den fordonsägare som försummar att hålla sitt fordon trafikförsäkrat påförs en trafikförsäkringsavgift.

Vägtrafikskatteutredningen (B 1977:05) överväger f. n. hur brukandeförbudet vid obetalda vägtrafikskatter skall kunna effektiviseras. Ett förslag går ut på att polisen i vissa fall skall kunna hindra att ett fordon används när skatten inte är betald. Utredningen avser att lägga fram betänkande i denna fråga i maj 1981.

På förslag av trafikutskottet (TU 1979/80:27) har riksdagen våren 1980 uttalat att regeringen snarast borde lägga fram förslag om bl. a. körkortsåterkallelse som sanktion mot olaga yrkesmässig trafik.

På initiativ av kommunikationsdepartementet har i början av detta år bildats tre arbetsgrupper med uppgift att utarbeta förslag till åtgärder mot s. k. svartåkning och andra olagligheter som förekommer i samband med yrkesmässig trafik. Dessa grupper har nyligen lämnat sina förslag, vilka f. n. övervägs i regeringskansliet.

Liksom motionärerna anser utskottet att det är angeläget för samhället att söka komma till rätta med de problem som kan förknippas med svartåkning. Den olaga trafiken, som kan medföra avsevärda ekonomiska fördelar för utövaren, innebär en illojal konkurrens med den seriösa trafiken.

Utskottet konstaterar att problemen med svartåkning har uppmärksamats av statsmakterna i flera sammanhang under senare tid. Som nämnts har straffet för olaga yrkesmässig trafik skärpts fr. o. m. den 1 juli 1980. Förslag till åtgärder mot bl. a. svartåkning är att vänta inom kort. Likaså väntas förslag om hur brukandeförbudet vid obetalda vägtrafikskatter skall kunna effektiviseras.

Utskottet utgår ifrån att de pågående strävandena att motverka svartåkning skall leda fram till lösningar som i stort tillgodoser motionärernas önskemål. Betydelsefullt är bl. a. att regeringen, såsom riksdagen tidigare har uttalat sig för, snarast lägger fram förslag om körkortsåterkallelse som sanktion mot olaga yrkesmässig trafik. Utskottet anser inte att riksdagen har anledning att göra någon framställning till regeringen på grundval av de nu nämnda synpunkterna i motionen. Denna avstyrks sålunda i här berörd del.

Byggnadsbranschen

Enligt motion 1980/81:1397 är utvecklingen av icke-seriösa företag speciellt allvarlig inom byggnadsbranschen. Motionärerna pekar på vissa förslag som den s. k. energihushållningsdelegationen har lagt fram i betänkandet (SOU 1980:43) Energihushållning i befintlig bebyggelse. Stöd till energisparande åtgärder skulle ges endast till sökande som lämnar uppgift om vem som har utfört arbetet. För fastighetsägare som själv utför åtgärder skulle stöd lämnas endast till kostnad för material. Motionärerna säger sig utgå ifrån att regeringen presenterar dessa förslag i den aviserade propositionen i mars 1981 om energihushållning i bebyggelsen. Den angivna principen borde dock inte endast tillämpas vid stöd till energisparande åtgärder utan utvidgas till att gälla byggandet i allmänhet, menar de.

Motionärerna har också två andra förslag. Innan det kommunala förmedlingsorganet beviljar samhälleligt stöd till bostadsbyggande skulle de fackliga organisationerna få möjlighet att tillstyrka eller avstyrka att ett visst företag anlitas för byggandet. Förmedlingsorganet skulle också, innan lån till bygget beviljas, med hjälp av bl. a. kronofogde- och skattemyndigheter kontrollera att det aktuella företaget har betalat skatter och avgifter.

Önskemålet om att de nämnda förslagen från energihushållningsdelegationen skall genomföras har, som framgår av redogörelsen i det föregående (s. 6), redan blivit tillgodosett.

Utskottet förutsätter att regeringen följer utvecklingen inom byggnadsbranschen och överväger ytterligare åtgärder för att komma till rätta med icke-seriösa företag inom denna bransch. Bl. a. torde böra prövas om regler liknande dem som nu gäller i fråga om energisparande åtgärder kan införas i större utsträckning i olika författningar som reglerar byggandet. Vad gäller motionärernas önskemål om att företags skatteinbetalningar skall kontrolleras innan bygglån beviljas hänvisar utskottet till det yttrande som utskottet samtidigt avger till finansutskottet (NU 1980/81:5 y) och till vad utskottet i det följande anför beträffande restaurangbranschen. I detta yttrande resp. i det följande behandlar utskottet motionsyrkanden om skattekontroll av företag som vill anlitas för offentlig upphandling resp. ansöker om tillstånd att servera alkoholdrycker. Det finns enligt utskottets mening inte i detta fall skäl för någon framställning från riksdagen till regeringen. Utskottet avstyrker alltså motion 1980/81:1397.

Restaurangbranschen

Det motionsyrkande som tas upp i det följande går ut på att tillståndsprovning enligt lagen (1977:293) om handel med drycker skall användas som instrument för en skärpt kontroll av restaurangföretagares skötsamhet i fråga om bl. a. betalning av skatter och arbetsgivaravgifter.

Utskottet har i sitt betänkande NU 1980/81:2 bl. a. behandlat ett

motionsyrkande om åtgärder mot missförhållanden inom restaurangbranschen. Därvid har utskottet erinrat om kravet på tillstånd för servering av alkoholdrycker och om de möjligheter som finns att via tillståndsprövningen försvåra för icke seriösa näringsidkare att bedriva verksamhet inom restaurangnäringen. I betänkandet redovisas vissa uttalanden i förarbetena till lagen (1977:293) om handel med drycker.

Vid tillståndsprövningen, som görs av länsstyrelsen, skall bl. a. sökandes lämplighet beaktas. Syftet är att undanröja riskerna för alkoholpolitiska olägenheter i samband med serveringen. En prövning av sökandens förutsättningar att sköta rörelsen på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt ansågs i förarbetena alkoholpolitiskt motiverad. Närmast avsågs att tidigare misskötsamhet i ekonomiska frågor skulle kunna vara diskvalificerande. Tidigare skattebrott, obetalda arbetsgivaravgifter m. m. har, såsom motionärerna påpekar, i förarbetena inte direkt använts som exempel på anledningar till att neka eller återkalla tillstånd att servera alkoholdrycker.

Socialstyrelsen, som utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av lagen om handel med drycker, har utarbetat anvisningar till lagen. Enligt anvisningarna bör tyngdpunkten i prövningen av en persons lämplighet att servera alkoholdrycker ligga i en allmän bedömning av sökanden. Om sökanden är känd för tidigare misskötsamhet i ekonomiska frågor bör detta beaktas vid lämplighetsprövningen.

Länsstyrelsen skall i ärende om tillstånd att servera alkoholdrycker inhämta yttrande från bl. a. kommunfullmäktige i den kommun där serveringen skall bedrivas. Om kommunen avstyrker en ansökan får tillstånd inte ges.

Inom Stockholms kommun har utarbetats ett förslag i 19 punkter till riktlinjer för bl. a. bedömning av ansökningar om serveringstillstånd. I väsentliga delar tillämpas redan dessa rutiner inom Stockholms kommun. En av punkterna i förslaget avser krav på ekonomisk skötsamhet, vilka innebär att förhållanden såsom upprepade konkurser och underlåtenhet att betala skatter, arbetsgivaravgifter och kommunala avgifter skall beaktas.

Vid sidan av den samhälleliga regleringen förekommer, såsom framgår av redogörelsen i det föregående, ett samarbete mellan myndigheter och organisationer i syfte att åstadkomma en sund utveckling inom branschen.

Det finns, såsom utskottet har framhållit i betänkande NU 1980/81:2, anledning att se mycket allvarligt på förekomsten av oegentligheter och missförhållanden inom restaurangbranschen. De företag som det finns skäl att rikta anmärkningar mot skadar genom sin verksamhet branschen i dess helhet. En ordning enligt motionärernas förslag skulle kunna bidra till en begränsning av den ekonomiska brottsligheten inom branschen och öka restaurangföretagarnas motivation för att betala in skatter och avgifter. Det har emellertid – bl. a. när det gällt rutinerna för tillståndsprövning inom

Stocholms kommun – ifrågasatts om en sådan ordning kan grundas på lagens nuvarande bestämmelser och förarbetena därtill. Snarare torde, om motionärernas önskemål till fullo skall tillgodoses, genom ny lagstiftning få införas särskilda föreskrifter avseende betalning av skatter och avgifter. Enligt utskottets mening kan det från rättssäkerhetssynpunkt vara diskutabelt att inom restaurangbranschen införa föreskrifter av detta slag, när motsvarande begränsning av möjligheterna till näringsutövning inte finns i andra branscher, även sådana där tillstånd krävs för verksamheten.

Utskottet vill vidare peka på det arbete som pågår inom myndigheter, branschorganisationer och fackliga organisationer i syfte att nå en sund utveckling av restaurangbranschen. Detta arbete bör kunna leda fram till en begränsning av förekommande missförhållanden inom branschen.

Med hänsyn till sakens betydelse är det dock enligt utskottets mening angeläget att regeringen uppmärksamt följer utvecklingen inom branschen och, om det visar sig vara av behovet påkallat, kommer med förslag till ytterligare åtgärder från samhällets sida. Utskottet föreslår att riksdagen gör ett uttalande till regeringen av denna innebörd.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. *beträffande vissa åtgärder avseende transportsektorn*
att riksdagen avslår motion 1980/81:326 såvitt här är i fråga,
2. *beträffande vissa åtgärder avseende byggnadsbranschen*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1397,
3. *beträffande åtgärder i anslutning till lagen om handel med drycker*
att riksdagen med anledning av motion 1980/81:783 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 9 april 1981

På näringsutskottets vägnar
INGVAR SVANBERG

Närvarande: Ingvar Svanberg (s), Johan Olsson (c), Erik Hovhammar (m), Hugo Bengtsson (s), Sven Andersson (fp), Nils Erik Wååg (s), Margaretha af Ugglas (m), Lilly Hansson (s), Birgitta Hambraeus (c), Tage Adolfsson (m), Lennart Pettersson (s), Bengt Sjönell (c), Rune Jonsson (s), Wivi-Anne Radesjö (s) och Olle Wästberg i Stockholm (fp).

Reservationer

vid punkt 1 (återförvisat ärende)

Ingvar Svanberg, Hugo Bengtsson, Nils Erik Wååg, Lilly Hansson, Lennart Pettersson, Rune Jonsson och Wivi-Anne Radesjö (alla s) har avgivit reservationer i enlighet med reservationerna 1-4 i betänkande NU 1980/81:2 (s. 31 f.) och anser sålunda att utskottet bort med där angiven motivering hemställa

1. beträffande *branschregister för bilverkstäder*
att riksdagen med bifall till motionerna 1979/80:556 och 1979/80:1424 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,
2. beträffande *branschregister över näringsidkare inom byggbranschen, m. m.*
att riksdagen med anledning av motion 1979/80:715 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,
3. beträffande *etableringskontroll inom hotell- och restaurangbranschen*
att riksdagen med anledning av motion 1979/80:1771 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,
4. beträffande *etableringskontroll för städbolag*
att riksdagen med anledning av motion 1979/80:719 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

vid punkt 2

Åtgärder i anslutning till lagen om handel med drycker (mom. 3)

Ingvar Svanberg, Hugo Bengtsson, Nils Erik Wååg, Lilly Hansson, Lennart Pettersson, Rune Jonsson och Wivi-Anne Radesjö (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 16 med "Det finns" och slutar på s. 17 med "denna innebörd" bort ha följande lydelse:

Det finns, såsom utskottet har framhållit i betänkande NU 1980/81:2, anledning att se mycket allvarligt på förekomsten av oegentligheter och missförhållanden inom restaurangbranschen. Det arbete som pågår inom myndigheter, branschorganisationer och fackliga organisationer bör kunna leda fram till en viss begränsning av förekommande oegentligheter inom branschen. Åtgärderna i fråga är dock enligt utskottets mening klart otillräckliga. En reglering enligt motionärernas förslag skulle kunna bidra till en begränsning av den ekonomiska brottsligheten inom branschen och öka restaurangföretagarnas motivation för att betala in skatter och avgifter. Med hänsyn till de allvarliga missförhållanden som har konstaterats föreliggande inom restaurangbranschen finner utskottet det angeläget att regeringen

prövar möjligheterna att genomföra åtgärder enligt de intentioner som kommer till uttryck i motionen.

Det har, bl. a. när det gällt rutinerna för tillståndsprovning inom Stockholms kommun, ifrågasatts om en sådan ordning som motionärerna åsyftar kan grundas på lagens nuvarande bestämmelser och förarbetena därtill. Detta synes också motionärerna vara medvetna om. Regeringen bör därför överväga om inte särskilda föreskrifter avseende betalning av skatter och avgifter måste införas i lagen om handel med drycker. Därvid bör regeringen givetvis utforma sitt förslag så att eventuella invändningar av principiell natur beaktas.

Utskottet finner det motiverat att riksdagen gör ett uttalande till regeringen av här angiven innebörd.

dels att utskottet under 3 bort hemställa

3. *beträffande åtgärder i anslutning till lagen om handel med drycker*

att riksdagen med anledning av motion 1980/81:783 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Innehåll

<i>Ärendet</i>	1
<i>Motionsyrkandena</i>	2
<i>Åtgärder inom transportsektorn</i>	3
Motion 1980/81:326	3
Uppgifter i anslutning till motionen	3
<i>Åtgärder inom byggnadsbranschen</i>	5
Motion 1980/81:1397	5
Uppgifter i anslutning till motionen	5
<i>Åtgärder inom restaurangbranschen</i>	7
Motion 1980/81:783	7
Uppgifter i anslutning till motionen	8
Inledning	8
Socialstyrelsens anvisningar	8
Stockholms kommuns riktlinjearbete avseende serveringstillstånd	9
Förslag till riktlinjer	9
Remissyttranden	10
Åtgärder av branschorganisationer och fackliga organisationer ..	12
<i>Utskottet</i>	13
1. Återförvisat ärende	13
Hemställan	13
2. Förslag rörande transportsektorn, byggnadsbranschen och res-	
taurangbranschen	13
Transportsektorn	13
Byggnadsbranschen	14
Restaurangbranschen	15
Hemställan	17
<i>Reservationer</i>	18
vid punkt 1 (återförvisat ärende) (s)	18
vid punkt 2:	
Åtgärder i anslutning till lagen om handel med drycker (s)	18